

Indstillingerne fattes under Forhandling.

Ordføreren (H. Holm): Grundlovens § 7 har gjort en ret væsentlig Forskjel mellem den Ytringsfrihed, der i Almindelighed tilkommer danske Borgere, og den Ytringsfrihed, der tilkommer Rigsdagsmænd under Rigsdagens Forhandlinger. Udenfor Rigsdagen maa Enhver være paa det Reene med, at han ikke kan fremsætte andre Angreb paa offentlige Myndigheder eller private Personer end dem, som han drifter sig til at belægge med fuldgjældigt juridisk Bevis for Domstolene. Men Grundlovs-giverne ere her i Landet ligesom i de fleste andre Lande, hvor man har konstitutionelle Forsatninger, gaaet ud fra den Betragtning, at der er mange Forhold i Borgerforsamlingen, som ikke vilde kunne blive opklarede eller belyste paa rette Maade, hvis Rigsdagsmændene ogsaa under Rigsdagens Forhandlinger skulde være i samme Grad bundne af Hensyn til Domstolene, som de ligesaa vel som andre Medborgere maa være udenfor Rigsdagens Forhandlinger, og Grundloven har derfor bestemt, at intet Medlem af Rigsdagen kan drages til Ansvar for sine Ytringer paa Thinget, medmindre det Thing, som han er Medlem af, giver sit Samtykke dertil. Det har ikke været Meningen at ville fritage Rigsdagsmændene for alt Ansvar for deres Udtalelser paa Thinget. Ivertimod, det moralske Ansvar bliver jo selvfølgelig staaende og det politiske ligesaa, og Grundloven har udtrykkelig bestemt, at Rigsdagsmændene have et politisk Ansvar for deres Udtalelser, i første Instans for det Thing, hvoraf de ere Medlemmer, og i anden Instans overfor deres Vælgere. Med Hensyn til den Form, hvori de fremsætte deres Udtalelser, bliver det nærmest Thingets og dets Formands Sag at afgjøre, om den har været passende og sømmelig, og med Hensyn til Indholdet som med Hensyn til hele Rigsdagsmandens Færd har Grundloven villet, at Vælgernes skulde være dem, der afgjøre, om han har vist sig at være en Rigsdagsmand, der paa rette Maade kunde varetage deres Lær. Det er Reglen i Grundloven, at Rigsdagsmænd ikke kunne drages til Ansvar for de juridiske Domstole for deres Udtalelser paa Thinget; men Grundloven har tillige bestemt, at der kunde gjøres en Undtagelse fra denne Regel. Thi i § 57 staar der, som jeg for lidt siden sagde, at naar vedkommende Thing giver sit Samtykke, kunne Rigsdagsmændene ogsaa drages til Ansvar for de juridiske Domstole. I de fleste Forsatninger her i Europa har

man en Bestemmelse om, at Rigsdagsmænd overhovedet ikke kunne drages til Ansvar for deres Udtalelser i Rigsdagen, og det Samme er Tilfældet i de Forsatninger, der have dannet Forbilledet for vor Grundlov, f. Ex. den belgiske, men i vor Grundlov er der denne Undtagelse, og her man efter i den grundlovgivende Rigsdags Forhandlinger, maa man beklage, at der ikke der findes en saadan udførlig Forhandling derom, at man bestemt kan sige, hvad Hensigten har været med at indføre denne Bestemmelse. En Ting er kun given, naar man undersøger den grundlovgivende Rigsforsamlings Forhandlinger, det er, at man den Gang har villet, at Thinget i ethvert enkelt Tilfælde skulde kunne stjerne aldeles frit, saaledes at det ikke ved nogen bestemt grundlovmæssig Forpligtelse skulde være bunden til at udlevere noget af sine Medlemmer. Der var nemlig et enkelt Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling, der havde Betæneligheder ved Paragrafen, saaledes som den lød, det var Anders Sandøe Drsted. Han gjorde den Bemærkning: „Med Hensyn til Paragrafens Slutning, ertjender jeg vel i Almindelighed det Rigtige i, at der ikke bør kunne anlægges Sag mod en Rigsdagsmand uden efter Thingets Beslutning men det kunde dog være Spørgsmaal, om Bestemmelsen ikke burde affattes saaledes, at det saas, at det ikke be-roede paa Thingets Vilkaarlighed, saa at, naar Noget foretog saadanne Handlinger eller brugte saadanne Udtryk i Thinget, der ikke blot vare skarpe Ytringer om den Gjenstand, hvorom der var Spørgsmaal, men som kunde indeholde endog virkelige større Forbrydelser, han da derfor vilde blive tiltalt.“ Og ud fra denne Betragtning stillede Drsted ved 2den Behandling et Forslag om, at Samtykke ikke burde negtes, naar Noget aabenbart skulde overskride Grændsen for den Frimodighed i Ytringen af sine Meninger, som hans Kald maatte hjemle ham. Men dette Forslag blev forkastet med 97 Stemmer mod 4, saa deraf var det fuldstændig klart, at den grundlovgivende Rigsforsamling ikke vilde have slaaet fast, at Thinget i noget Tilfælde skulde være bundet til at give sit Samtykke, selv ikke i saadanne Tilfælde, hvor det maatte siges at vedkommende Rigsdagsmand aabenbart havde overskredet Grændsen for den Frimodighed, som hans Stilling maatte hjemle ham. Den grundlovgivende Rigsforsamling fastholdt altsaa, at der i hvert enkelt Tilfælde maatte stjønnes over saadanne Sager, efter samtlige foreliggende Omstændigheder, og den Praxis har man ogsaa fulgt her i Rigsdagen, hver Gang en Sag af den Natur har forelig-